MAART 2026

Jong023

de Haarlemse kinderkrant

4 Broer en zus maken een boek

8 Debatteren kun je leren!

12 Praten over liefde en respect

15 Sporten met een kampioen

SAMEN EEN STAD BESTUREN

Groep 8 van De Kring bouwt samen een stad.

Praten en naar elkaar luisteren.

De stad krijgt een school.

Een raadslid beantwoordt vragen.

Veel Haarlemse scholen hebben de afgelopen jaren op het stadhuis 'Democracity' gespeeld. Met het spel ontdekken leerlingen hoe de democratie in een gemeente werkt. Eind vorig jaar was groep 8 van De Kring aan de beurt.

TEKST: JACQUELINE SCHADEE | FOTO'S: MIRANDA BRUINSMA

Het spel wordt gespeeld in de raadzaal. De meeste kinderen zijn hier voor het eerst. In het midden staat een ovale tafel met microfoons erop. "Dit is de plek waar de gemeenteraad vergadert", zegt Laura plechtig. Oscar: "Hier bespreken ze hoe ze dingen in Haarlem gaan regelen."

Meer stemmen, meer stoelen

Catherine van de gemeente begeleidt het spel. "Elke vier jaar zijn er verkiezingen voor de gemeenteraad", legt ze uit. "Hoe meer mensen op een partij stemmen, hoe meer stoelen die partij krijgt aan de tafel. In Haarlem zijn er 39 stoelen."

Iedereen een huis

De leerlingen spelen dat zij de gemeenteraad zijn. In groepjes richten ze een politieke partij op. Ze bedenken wat ze belangrijk vinden en verzinnen een naam. De 'Klimaat, Mensheid en Vluchtelingenpartij' wil vluchtelingen een half jaar lang hulp geven. De 'Democratische Duurzame Samenleving' wil meer sport en een huis voor iedereen.

Stad bouwen

In de zaal ligt een plattegrond van een stad. Daaromheen staan blokken in de vorm van gebouwen, zoals een ziekenhuis, een supermarkt, een politiebureau, een school. Er is ook een mini-bos. De partijen mogen drie dingen in de stad zetten, die ze het belangrijkst vinden. Daarna is er een beetje ruimte over. De leerlingen gaan met elkaar in debat. Wat moet erbij? Wat kan weg? Het debat eindigt met een stemming, net als in het echt.

Elkaar overtuigen

Als de stad is ingericht, komt Ziggy Klazes binnen. Ze zit al twaalf jaar in de gemeenteraad. "Zijn er vaak conflicten in de raad?", vraagt Joppe. "Dat valt mee", antwoordt Ziggy. "En een beetje conflict is goed. Als je elkaar moet overtuigen, weet je zelf beter wat je vindt." Joppe wil later wel in de gemeenteraad, zegt hij. "Ik hou ervan om te overleggen. En als je hier in de microfoon praat, luistert iedereen naar je."

Wil je Democracity spelen met je klas? Mail raadscommunicatie@haarlem.nl of zoek naar 'Democracity' op gemeentebestuur-haarlem.notubiz.nl.

MOPPEN & RAADSELS

Mama: “Max, heb jij onze papegaai zulke vieze woorden geleerd?” Max: “Nee hoor! Ik heb hem juist geleerd welke woorden hij absoluut níet mag zeggen!”

Een telefoon valt van de vijftigste verdieping naar beneden. Toch is hij niet kapot. Rara, hoe kan dat?

Antwoord: Hij stond op vliegtuigstand!

Twee zakken cement lopen op straat. “O jee”, zegt de ene tegen de ander. “Het gaat regenen!” Zegt de ander: “Geeft niks! Daar word je hard van.”

Mira: “Juf, hoe wordt een veulentje eigenlijk geboren?” Juf: “Eerst komen de voorbenen eruit, dan het hoofd en dan volgt de rest.” Mira: “Maar wie zet hem dan in elkaar?”

Zegt de haan tegen de kip: “Ik ben mooier dan jij. Je hebt niet eens een kam!” Zegt de kip: “Poe, wat moet ik met een kam? Ik heb niet eens haar!”

Wat krijg je, als een duizendpoot een lucifer opeet?

Antwoord: Een lopend vuurtje!

Er lopen twee hamsters door een kooi. Zegt de ene tegen de andere: “Zielig hè, al die mensen achter de tralies.”

Heb jij een leuke mop of een goed raadsel? Mail ze met je voornaam en je leeftijd naar redactie@jong023.nl

WOORDZOEKER

DE WOORDEN VIND JE HORIZONTAAL, VERTICAAL EN DIAGONAAL. JE MAG LETTERS MEERDERE KEREN GEBRUIKEN. ALS JE DE OVERGEBLEVEN LETTERS IN DE JUISTE VOLGORDE ZET, KRIJG JE HET ANTWOORD.

STUUR JE OPLOSSING MET JE VOORNAAM, LEEFTIJD EN SCHOOL VÓÓR 26 MAART NAAR PRIJSVRAAG@JONG023.NL. DE WINNAAR KRIJGT EEN BOEKENBON TER WAARDE VAN € 20,- VAN DE KENNEMER BOEKHANDEL!

T	S	I	U	H	D	A	T	S	D
E	A	S	R	O	O	D	P	U	E
J	P	B	T	E	W	T	O	I	M
K	O	P	E	E	T	L	T	T	O
O	S	A	N	D	S	E	L	S	C
H	T	R	A	M	IJ	T	O	L	R
M	E	T	L	B	L	E	O	A	A
E	R	IJ	P	U	S	Z	D	G	T
T	K	E	I	T	I	L	O	P	I
S	G	E	M	E	E	N	T	E	E

DEBAT
DEMOCRATIE
GEMEENTE
LIJST
PARTIJ
PLAN
POLITIEK
POSTER
POTLOOD
ROOD
STADHUIS
STEMHOKJE
UITSLAG
WET
ZETEL

ANTWOORD (ÉÉN WOORD):

Het antwoord van de krant van december was dennenboom. Dat werd gevonden door:

Ter Cleeff: Ben, Siem
De Cirkel: Sam, Lorenzo
Dreefschool: Mila, Ben
Willem van Oranjeschool: Braxton, Teun, Misja
Liduinaschool: Oscar, Siem, Tijn, Freya
Cruquiusschool: James en Lex,
Martin Luther Kingschool: Sofie
De Piramide: Emir, Pouya en Imran
De Peppelaer: Sanne
De Werkschuit: Liza, Janne
De Zonnewijzer: Neva
Bavo Jenaplanschool: Bera Bora, Nur Nora

Liza én Janne hebben een boekenbon van de Kennemer Boekhandel gewonnen. Gefeliciteerd!

COLOFON

MAART 2026
JAARGANG 8, EDITIE 1
OPLAGE 7.600 KRANTEN

UITGEVER: STICHTING JONG023
HOOFDREDACTEUR: JACQUELINE SCHADEE
AAN DEZE EDITIE WERKTEN MEE: WOUTER VAN AALDEREN (PUZZEL), EDITH BIJL (CORRECTIES), MEBEL 'T HART (REDACTIE-ASSISTENT), MARLOES KOMIN (KINDERRAAD), DANIËLLE ZWAGER (BEZORGING) EN ANDEREN!
VORMGEVING: KRISTEL BOSHUA, KIRSTEN VERMEULEN

PEFC
Het PEFC logo op onze producten waarborgt dat deze producten uit duurzaam beheerde bossen, gerecycleerde en gecontroleerde bronnen komt. Elke aankoop van een product met een PEFC label maakt een verschil voor de bossen wereldwijd
pefc.nl

Jong023 is vernieuwd! Op de voorkant staan voortaan Oscar en Gijsje. Je leert ze kennen op pagina 6. Veel leesplezier!

Meer informatie en contact:
redactie@jong023.nl
www.jong023.nl
facebook.com/jong023.nl
kinderkrantjong023

DE NIEUWE JONG023 VERSCHIJNT DONDERDAG 9 APRIL 2026

MAIL ONS

Heb je iets bijzonders meegemaakt, iemand geholpen, iets gemaakt waar je trots op bent, een hobby waar je graag over vertelt? Mail redactie@jong023.nl en wie weet sta jij in de volgende krant!

SUDOKU

			1
2		4	
	4		2
3			

JONG023 WORDT MOGELIJK GEMAAKT DOOR:

Gemeente Haarlem

Partners en donateurs

Donaties zijn welkom op NL75 RABO 0335 1650 36 t.n.v. Stichting Jong023. Hartelijk dank!

OSCAR EN ZIJN SLIMME KAT!

tekst en tekeningen: Alex van Koten

60
Bzz...bzz..bzzt?
WAT zeg je??
WAT IS EEN KATTEN-FLUISTERAAR!?
Help!
BAF!
Een kattenfluisteraar is iemand die een kat héééél goed begrijpt en zachtjes aanpakt...
Dan ben ik geen katten fluiste-raar!
..maar ik ben wel je beste vriend !
Wat fijn dat je dat hardop durft te zeggen!
Alex

Vertel het DE BURGEMEESTER

"HOE DENK JIJ OVER DE DEMOCRATIE?"

Burgemeester Jos Wienen wil graag weten hoe kinderen denken over Haarlem. Hij is ook benieuwd wat zij vinden van de democratie. Wat is een democratie eigenlijk volgens hen? En wat is er belangrijk aan? Negen leden van de Haarlemse kinderraad geven antwoord.

TEKST: FLEUR LEEFLANG | FOTO'S: MARJORY HARINGA

Hoe denk jij over de democratie?

Burgemeester Jos Wienen
FOTO: BIBI VETH

"Zonder democratie is er meer kans op oorlog. In Syrië was een dictatuur. Iemand zei dat hij de leider was. Als je het daar niet mee eens was, maakte hij je dood. In Nederland is het anders. Er zijn goede wetten, veel planten, goede huizen en straten en we helpen vluchtelingen."

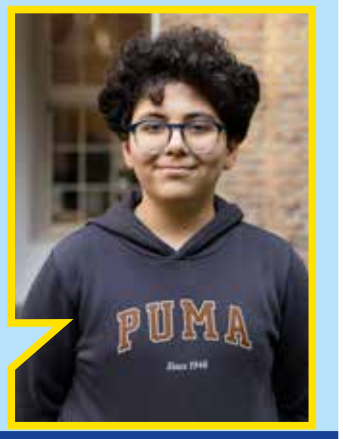

FERAS (13)

"We hebben eerlijke rechten, stemrecht, geen discriminatie, geen racisme en iedereen is gelijk. In veel landen, bijvoorbeeld in Noord-Korea, mag je niks over de president zeggen. Je wordt meteen in de gevangenis gezet. In een democratie mag je alles zeggen en krijg je een eerlijk proces."

SALLAM (12)

"Democratie betekent 'het volk heerst'. Het volk mag dingen bepalen. Vroeger mochten alleen rijke mensen stemmen. Nu het hele volk. En we luisteren naar elkaars mening. Iedereen mag meepraten. Ik vind dat er wel wat meer naar kinderen mag worden geluisterd. Bijvoorbeeld op school."

ANDI (12)

"Ik vind democratie belangrijk. Iedereen mag zijn eigen stem laten klinken. Zo horen we verschillende meningen. We hoeven niet allemaal hetzelfde te denken. Thuis wil mijn zus vaak bepalen wat ik moet doen. Ik zeg dan gewoon 'nee', en dan hoe ik erover denk."

JILL (12)

"Ik vind het goed dat iedereen gelijkwaardig is in Nederland. En dat iedereen zijn mening mag laten horen. Er moet ook naar kinderen worden geluisterd. Zij spelen in de speeltuinen. Zij weten dus het beste wat ze daar willen hebben. Laat ze er over meepraten."

MIRAC (11)

"Stel dat een leider wil dat alle kinderen ontbijt op school krijgen. In een democratie komt daar eerst overleg over. Mensen mogen ervoor of ertegen stemmen. Elke persoon ziet dingen anders, dus we moeten naar elkaar luisteren. En soms krijg je uiteindelijk toch je zin."

VERA (11)

"Ik vind dat iedereen zijn mening mag laten horen. Daarom mogen alle volwassenen stemmen. Ik zit in de kinderraad om mijn stem te laten horen. Milieu en veiligheid zijn voor mij de grootste onderwerpen. Voor kinderen is het belangrijk dat ze altijd bij iemand terecht kunnen."

FELINE (11)

"De democratie gaat over ons allemaal. Niet alleen om de mensen in de Eerste en Tweede Kamer. Ik vind dat kinderen moeten meepraten. Zij zijn het die in de toekomst leven. Op mijn school mogen wij af en toe stemmen. Bijvoorbeeld over wie er in de leerlingenraad mag."

AMINA (12)

VUL ZELF IN...

En jij? Hoe denk jij over de democratie?

.....

.....

.....

"In een democratie kiest het volk wat er gebeurt. Alle mensen zijn gelijk. Het maakt niet uit of je man of vrouw bent of uit het buitenland komt. Iedereen mag stemmen. Kinderen kunnen ook meepraten over dingen die zij belangrijk vinden. Hun ouders geven vaak goed advies."

TASMIYA (11)

BROER EN ZUS MAKEN EEN BOEK

Bojan (11) en Maelynn (9) van de Hannie Schaft-Mariaschool schreven samen met hun ouders Jirina en Bryan een boek: 'Pierewied en het eiland met de aalscholvers'. Het verhaal speelt zich af in de Waterleidingduinen. De familie komt daar graag.

TEKST EN FOTO'S: JACQUELINE SCHADEE

Bojan en zijn zusje Maelynn met hun boek. Het meertje komt ook voor in het verhaal.

Hoe kwamen jullie op het idee om een boek te maken?

Bojan: "Als we naar de Waterleidingduinen gaan, vertelt onze vader altijd verhalen over kabouter Pierewied. Dat doet hij al sinds we klein zijn."
Maelynn: "Sommige verhalen zijn lang, andere zijn kort. Het kortste verhaal duurde maar vijf seconden!" Bojan: "Op een dag zei onze moeder: 'Waarom maken we geen boek over Pierewied?'. Dat vonden we allemaal meteen een goed idee."

Hoe gingen jullie te werk?

Maelynn: "Papa en mama schreven het verhaal. Wij keken of er dingen anders moesten. We maakten ook tekeningen. We beslisten samen dat het boek een harde kaft moest krijgen." De familie begon met schrijven na de zomervakantie. In januari werd het boek gedrukt. Sindsdien zijn Bojan en Maelynn al acht keer geïnterviewd voor de krant, de radio en de televisie.

Waar gaat het verhaal over?

Bojan: "De aalscholvers jagen iedereen weg van een eiland. Hun baas, Gnar, is niet lief. Hij houdt kabouters gevangen. Kabouter Pierewied wil ze helpen. Samen met vrienden bouwt hij een boot van takken. Ze varen naar het eiland en bedenken een plan..."
"Het is een verhaal over moedig zijn en samenwerken", zegt Jirina.

WEETJE
Kabouter Pierewied is tien centimeter lang. Hij draagt kleren in de kleuren van de Zandvoortse vlag: geel en blauw.

Het boek over kabouter Pierewied is te koop via pierewied.nl of bij Bruna in Zandvoort. Sjaak Balkenende was daar tot 1 maart de eigenaar. "De familie Van der Heijden kwam een paar weken geleden een stapeltje boeken brengen", vertelt hij. "Ik vind het heel leuk dat ze het samen gemaakt hebben. En dat het zich hier in de duinen afspeelt. In anderhalve week hebben we wel vijftien tot twintig boeken verkocht!"

WIE IS DE FAMILIE VAN DER HEIJDEN?

Vanaf de ingang van de Waterleidingduinen tot het meertje met de aalscholvers is het een kwartiertje lopen. Onderweg rennen broer en zus over het pad heen en weer, klimmen in bomen, onderzoeken kuilen ("Hee, de ingang van het hol is ingestort!") én bedenken samen zeker drie nieuwe verhalen.

BOJAN zit in groep 8. Hij wil volgend jaar naar het Hageveld of het Coornhert. Hij houdt veel van lezen. Op dit moment is hij vooral fan van De Grijze Jager.

MAELYNN zit in groep 6. Ze houdt van sport en zit op atletiek. Sprinten en verspringen vindt ze het leukst. Haar vader hoopt dat ze 'de nieuwe Femke Bol' wordt.

MAMA JIRINA is gymleerkracht op de Hannie Schaft-Mariaschool. Ze groeide op in Haarlem. Ze verhuisde, met papa Bryan, naar het huis van haar oma in Zandvoort.

PAPA BRYAN is supercreatief. Hij kan prachtig tekenen en mooie verhalen verzinnen. Hij begeleidt grote schepen die van Amsterdam naar IJmuiden varen en andersom.

ROMMEL BESTAAT NIET

Lone, Noor en Meli maken nieuw papier van oude kranten.

Honderden kinderen en ouders kwamen 14 februari naar de Haarlemmer Kweektuin voor het festival 'Van rommel tot raket'. Ze maakten nieuw papier van oud papier, bakten pizza's van restjes groente, en bouwden werkende raketten van gebruikte plastic flessen.

TEKST: JACQUELINE SCHADEE I FOTO'S: WILLEMIJN SWARTE

Tijmen en Seger maken van rommel een raket.

De zusjes Lone (6), Noor (5) en Meli (3) van de Veronicaschool zijn met hun moeder naar het festival gekomen. Voorzichtig roeren ze stukjes krant door een slijmerige pap. "Van deze pap maken we papier", legt Lone uit. "We doen de pap in een vormpje. Daarna doen we er zaadjes bij en laten we hem drogen." Als het nieuwe papier straks is opgedroogd, wordt het naar de meiden opgestuurd. Ze kunnen er iets opschrijven, of het in de grond stoppen. Dan groeien er plantjes en bloemen uit de zaadjes.

Gezellig huisje

Aan de overkant van de straat, in de Cornelia Westendorptuin, maken kinderen pizza's. Nadine begeleidt de workshop. Ze heeft restjes groenten gekregen van een boer. De kinderen snijden de groenten in kleine stukken. De stukjes gaan op een deegrondje met tomatensaus. Daarover gaat kaas. Daarna mogen de pizza's de houtoven in.

Iets lekkers

"Van restjes groente kun je altijd iets lekkers maken", zegt Nadine. "Soep bijvoorbeeld, of een saus. Of je legt ze op een pizza, zoals wij. Gooi dus nooit de restjes weg." Dorus (10) en Mats (10) zijn niet dol op groente. Ze leggen vooral veel kaas op hun pizza. "Het is een pizza Margherita", verklaart Dorus.

Niets weggooien

Tijmen (8) heeft zijn voetbalteam meegenomen naar het festival. Onder een afdak versieren de jongens plastic flessen. De fles wordt afgesloten met een kurk, waar een fietsventiel in zit. "Dit wordt een raket", legt Seger (8) uit. "We gaan hem straks lanceren. Ik wist niet dat je een raket kon maken van een fles." Tijmen: "De raket die het verste komt, wint een boek over ruimtevaart. Ik hoop dat wij dat zijn. Maar het gaat erom dat je niets moet weggooien. Je kunt bijna alles opnieuw gebruiken."

De winnende raket vloog maar liefst 16 meter ver!

Dorus en Mats maken een pizza.

Beaudine (8) maakt van restjes leer een nieuwe broche. Ze kiest de vorm van hartjes, omdat het vandaag Valentijnsdag is.

De pannenkoeken van Artistic Crêpes zijn niet alleen lekker, maar ook mooi en kleurrijk. Klanten mogen zelf de afbeelding bedenken. Willen ze een prinses, een vis, een draak of liever Harry Potter? Lars (9) is blij met zijn SpongeBob-pannenkoek.

KENNISMAKEN MET OSCAR EN GIJSJE!

Na zeven jaar nemen we afscheid van de jongen en het meisje op de voorkant van Jong023. Hun plaats wordt ingenomen door... Oscar en Gijsje. Je kunt ze kennen van de stripverhalen op pagina 2 en 6. Oscar en Gijsje ontmoetten elkaar in de tekenstudio van Alex van Koten. Het klikte! Ze stellen zich hier aan je voor.

Hoi, ik ben Oscar! Ik hou van skaten, van voetbal, muziek, films... en van mijn slimme kat.
Oscar (11 jaar, groep 8)
Wil later worden: slimmer dan zijn kat
Beste vriend: de kat!
Woont: in Schalkwijk met zijn vader en moeder

Hoi, Gijsje hier! Ik loop graag met mijn hond door de stad. Ik ben nieuwsgierig en niet bang.
Gijsje (10 jaar, groep 7)
Houdt van: geschiedenis
Wil later worden: stadsgids of lerares geschiedenis
Woont: in Haarlem-Noord met haar ouders, tweelingzusjes (8 jaar) en hond Stapper

En jij? Wil jij je ook voorstellen?

Hoi, ik ben:

.....

Ik hou van:

.....

Ik wil later worden:

.....

Mijn beste vriend(in):

.....

Ik woon:

.....

GIJSJE & STAPPER

OP STAP DOOR DE HAARLEMSE GESCHIEDENIS

aflevering 8 De held van Haarlem

De Spaarndamseweg loopt van Haarlem naar....
Kijk Stapper! Daar in de verte zie je Spaarndam liggen!
Ik zie alleen maar sneeuwvlokken!

Mijn schaats is gebroken. Nou ja, dan moet ik maar verder lopen!
Laten we samen wandelen, ik ben Gijsje uit Haarlem
Leuk! Ik heet Peter, Peter van Haarlem.
Wat een geinige naam.
Hij vraagt niet eens hoe ik heet!

Via het fort en het gemaal lopen ze richting het dorp.
Fort bezuiden Spaarndam (1901)
Je zult zien hoe mooi Spaarndam is!
Boezemgemaal (1844)

Spaarndam heeft niet voor niets het eerste beschermde dorpsgezicht van Nederland!
Dag Hansje!
Hè? Je zei toch dat je Peter heette?
Ja, iedereen noemt mij hier zo...

Daar zit een hoofdstuk in over mij, Peter van Haarlem. Ik redde Haarlem van de watersnood door mijn vinger in de dijk te stoppen.

Veel mensen denken dat het echt is gebeurd. Speciaal voor toeristen heeft men zelfs een beeld neergezet.
Amazing!
Incredible!
Het beeld is in de volksmond Hansje Brinker gaan heten!

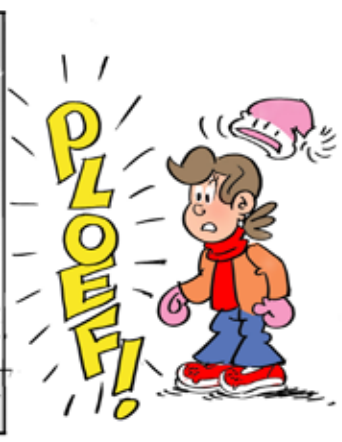

www.alexvankoten.nl

EEN RAADSLID IN DE KLAS

Groep 8 van de Don Boscoschool krijgt vaak les over politiek. Meester Remco vindt 'staatsinrichting' een belangrijk vak. Op 18 februari kwam een echte politica in de klas: Erica Bastiaans uit de Haarlemse gemeenteraad.

TEKST: JACQUELINE SCHADEE I FOTO'S: MARJORY HARINGA

Groep 8 van de Don Boscoschool met raadslid Erica en meester Remco.

Haarlem heeft bijna 170 duizend inwoners, Zandvoort meer dan 17 duizend. De inwoners kunnen niet allemaal samen de gemeente gaan besturen, zegt Erica. Daarom kiezen ze mensen die namens hen de stad of het dorp mogen leiden. "Ik vertegenwoordig de mensen die op mijn partij gestemd hebben", zegt Erica.

Nieuw zwembad

De klas van meester Remco luistert aandachtig. Veel kinderen willen weten hoe het zit met het nieuwe zwembad in Schalkwijk. Komt er een grote glijbaan? En wordt het toegangskaartje dan veel duurder? "Daarover zijn we nog aan het praten", zegt Erica.

Vragen werkt beter

Het is leerzaam om in de gemeenteraad te zitten, vindt Erica. "Je leert om te zeggen wat je vindt. Je leert ook om naar anderen te luisteren. Mensen zeggen soms dingen, waar je het niet mee eens bent. Vroeger probeerde ik ze dan te overtuigen. Nu vraag ik vaker: 'Waarom denk je er zo over?'. Dat werkt beter."

Erica vertelt wat de gemeenteraad doet.

Rood potlood

Mensen moeten wel hun best blijven doen voor de democratie, vindt Erica. "Inwoners van 18 jaar en ouder moeten ook echt gaan stemmen." Nedim ging eens mee naar het stembureau. "Mijn ouders kregen een groot vel met namen erop", herinnert hij zich. "En een rood potlood. Ze mochten daarop één vakje rood kleuren. Zo hebben ze op iemand gestemd."

WEETJE

Meester Remco had eens een leerling in de klas die goed haar mening kon geven: Mikal Tseggai. "Jij moet later de politiek in gaan", zei hij tegen haar. En dat heeft ze gedaan! Mikal (31) zit sinds 2023 in de Tweede Kamer.

DEMOCRATIE: BURGERS ZIJN DE BAAS

Op woensdag 18 maart mogen volwassenen in Haarlem en Zandvoort kiezen wie er in hun gemeenteraad komen. De gemeenteraad heeft de leiding over de stad en het dorp. Haarlem heeft 39 mensen in de gemeenteraad, Zandvoort 17. Ze komen van verschillende politieke partijen. Samen beslissen ze hoe het geld wordt verdeeld.

TEKST EN FOTO'S: JACQUELINE SCHADEE

Nederland is een democratie. Wat houdt dat eigenlijk in?

- Er zijn **vrije en eerlijke verkiezingen.**
- **Burgers bepalen** wie de leiding heeft over hun gemeente en het land.
- De **macht is verdeeld** over drie groepen: makers van wetten, mensen die wetten uitvoeren en de rechters. Daardoor kan niet één persoon alles bepalen.
- Er is een **grondwet** met regels voor burgers en politici.
- Er zijn **vrije media.** De kranten, tv en andere media zijn onafhankelijk van de politiek. Zij worden de waakhond van de democratie genoemd.

Wil je weten welke ideeën de partijen in jouw gemeente hebben? Welke partij wil meer groen, welke wil meer woningen bouwen, en welke vindt veiligheid het belangrijkst? Vul de online stemwijzer in via mijnstem.nl/Haarlem of mijnstem.nl/Zandvoort.

Posters van politieke partijen in Haarlem en Zandvoort.

WIST JE DAT...

...het woord 'democratie' letterlijk 'macht van het volk' betekent?

...maar 6,6 procent van de wereldbevolking leeft in een echte democratie zoals in Nederland?

Bron: Democracy Index 2024, The Economist

...de leerlingenraad op je school democratisch is als de leerlingen door verkiezingen gekozen zijn?

...het tegenovergestelde van een democratie een dictatuur is?

Rayne, Elze en Kenzi luisteren goed en winnen een prijs.

De Haarlemse debatbattle

Van mening verschillen zonder ruzie

Tien leerlingen van vijf scholen stonden op 17 februari op het podium van het Patronaat voor de Haarlemse debatbattle: Elze van de Rudolf Steinerschool; Ishaan, Elizan en Shivani van De Globe; Finou en Guus van de Dreefschool; Rayne en Dayyan van De Meer en Kensi en Sarah van de Bernardus.

TEKST: JACQUELINE SCHADEE | FOTO'S: DANIËLLE BOSSCHAART

In de zaal zitten opa's, oma's, ouders, juffen, meesters en meer dan 250 klasgenoten. Zij joelen en klappen en houden spandoeken omhoog met de naam van hun klasgenoot. Als de presentatrice roept: "Debatteren kun je...?" roept de zaal terug: "...leren!!!"

Beleefd blijven

De kinderen op het podium heten 'debathelden'. Ze gaan in gesprek over drie stellingen. In de klas hebben ze geoefend met debatteren. En dat is te merken. De debathelden luisteren naar elkaar, laten elkaar uitpraten en blijven beleefd, ook als ze het oneens zijn. Juf Lisanne van De Globe: "We praten in de klas veel over democratie. Ik wil dat kinderen weten dat hun stem belangrijk is. En dat ze van mening mogen veranderen als ze goede argumenten horen. Je hoeft niet altijd hetzelfde te blijven denken."

Op het podium gaan leerlingen in gesprek.

Duidelijk advies

Bij de stelling 'Sociale media zijn schadelijk voor kinderen' vraagt de presentatrice advies aan de zaal. "Moeten we net als in Australië sociale media verbieden voor kinderen onder de zestien?", vraagt ze. Het antwoord van de Haarlemse scholieren is duidelijk. "NEEEEE!!!", roepen ze, oorverdovend hard.

Schadelijk

Ook debatheld Sarah vindt dat verbieden niet goed is. "Je voelt je dan buitengesloten", zegt ze. Guus denkt dat ouders hun kinderen moeten leren omgaan met sociale media. Dat vindt Elze ook: "Want ouders hebben aan kinderen die telefoon gegeven", zegt ze. Malou uit de zaal komt naar voren. Zij vindt sociale media voor jonge kinderen schadelijk. "Mensen zeggen daar dingen die ze in het echt nooit zouden zeggen", zegt ze.

Gezond en veilig

De laatste stelling gaat over sociale veiligheid op school. Volgens een debatheld moeten juffen en meesters ervoor zorgen dat er niet gepest wordt. Rayne is het daar niet mee eens. Kinderen zijn ook verantwoordelijk, zegt ze. "Als jij gezond en veilig wil leven, moet je zelf helpen om dat mogelijk te maken."

Swingen

Na de laatste stelling verzorgt dansgroep T.W.O. Dance een swingende show. De zaal juicht en klapt vrolijk mee. Dan komen de juryleden naar voren. Ze geven alle debathelden persoonlijke complimenten. En dan roepen ze de winnaars uit: Elze wordt eerste, Kenzi tweede en Rayne derde. Met een grote beker gaan ze terug naar school. "Hopelijk is er volgend jaar weer een debatbattle", zegt juf Lisanne.

VERKIEZINGEN IN DE KLAS

Volwassenen in Nederland mogen op 18 maart stemmen. Maar de groepen 7 van De Zuidwester gingen al een maand eerder naar de stembus – op hun eigen school. De leerlingen hadden in groepjes politieke partijen opgericht, slogans bedacht en posters gemaakt. Op 16 februari voerden ze campagne.

TEKST: JACQUELINE SCHADEE I FOTO'S: WILLEMIJN SWARTE

Voor welke partij zou jij stemmen? Vink aan!

"Campagne voeren is reclame maken voor jouw partij", vertelt juf Anne aan het begin van de les. "Echte politieke partijen hangen posters op. Ze noemen daarop de voordelen van hun partij. Jullie gaan dat ook doen. Vertel de anderen waarom ze op jouw partij moeten stemmen. Geef goede argumenten!"

Een betere wereld

Elke partij in de klas kiest een werelddoel van de Verenigde Naties. Dat zijn zeventien doelen die de wereld in 2030 eerlijker, mooier en gezonder moeten maken. "Stem op onze partij, dan worden alle vissen blij", roept Imme (11). Ze heeft met Jasmijn (10), Boris (11) en Tom (10) de PVGO opgericht: de Partij Voor Gezonde Oceanen. "Als plastic in zee belandt, stikken dieren erin", legt ze uit. Op de poster staat hoelang het duurt voordat plastic vergaat. Een wegwerpluier: 500 jaar. Een plastic rietje: 200 jaar. "Onze oplossing; meer recyclen en minder plastic tasjes geven", zegt Imme.

Dieren beschermen

De BBR van Roos (11), Jimi (10), Thijmen (10) en Valentijn (10)) zet zich in voor Bossen, Biodiversiteit en Regenwouden. "Als alle bomen worden gekapt, is er geen zuurstof meer. Iedereen gaat dan dood. Dan hebben andere partijen ook geen zin meer", legt Jimi uit. "Wij willen dieren en bossen beschermen." Ook de PTUD wil dieren beschermen: zij zijn de Partij Tegen Uitstervende Dieren.

De winnaars

Twee dagen na de campagnes worden er verkiezingen gehouden. Leerlingen krijgen een stempas, een potlood en een stembiljet met daarop de partijen en de namen. Aan een tafeltje in de gang mogen ze een hokje rood maken. Na het tellen van de stemmen maakt juf Anne de uitslag bekend: de PVGO en de PTUD kregen de meeste stemmen. Zij mogen dus samen gaan regeren.

Partij BBR: staat voor Bossen, Biodiversiteit en Regenwoud.

Partij PVGO: staat voor Partij Voor Gezonde Oceaan.

Partij PVG: staat voor Partij Voor Gezondheid.

Partij STK: staat voor Strijd Tegen Kinderarbeid.

OP WELKE PARTIJ STEM JIJ?

Witte (10): "Ik denk dat ik op de BBR ga stemmen, voor Bossen, Biodiversiteit en Regenwouden. Het is belangrijk om de boskap te stoppen. Ik ben zelf van de OVI: Onderwijs Voor Iedereen."

Niklas (11): "Ik kies voor de Partij Voor Gezonde Oceanen. Heel goed dat ze plastic uit het water gaan halen. Ik vind dat kinderen ook in het echt zouden moeten stemmen. Zij hebben de toekomst!"

Fay (10): "Ik ga voor PVG stemmen, denk ik: de Partij Voor Gezondheid. Ze willen dat kinderen minder op schermen zitten en meer naar buiten gaan."

MEER LEZEN OVER DE WERELDDOELEN? WWW.17DOELENDIEJEDEELT.NL

Nick, Emma, Saar, Sophia, Kai en Rik doen een rollenspel. Ze spelen een rechtszaak na.

EEN RECHTSZAAK NASPELEN

Bij een democratie horen onafhankelijke rechters. Zij controleren of mensen zich aan de wetten en regels houden. Als mensen dat niet doen, kunnen rechters ze een straf opleggen. Groep 7 van De Zonnewijzer speelde twee rechtszaken na.

TEKST EN FOTO'S: JACQUELINE SCHADEE

Aan het begin van de les verdeelt juf Yvette de rollen. Ze is vakdocent HVO, 'humanistisch vormend onderwijs'. Er is een rechter, een griffie, een officier van justitie, een slachtoffer, een dader, advocaten, getuigen en adviseurs, die de regels en wetten kunnen opzoeken. Veel leerlingen willen de verdachte spelen. "Een verdachte zegt dingen die je normaal niet mag zeggen", legt Sophia uit. "Daarom wil ik graag verdachte zijn."

IJsbeer als slachtoffer

De slachtoffers in de rechtszaken van vandaag zijn geen mensen, maar dieren. "We doen vandaag alsof dieren dezelfde rechten hebben als kinderen", zegt juf Yvette.
In de eerste zaak wordt een man ervan verdacht dat hij een ijsbeer met jonkies heeft doodgeschoten. De officier van justitie vindt dat hij daarom een hoge straf verdient.

Verhongeren

De verdachte geeft toe dat hij de ijsbeer doodde. "Maar mijn eigen kinderen zouden anders verhongeren", zegt hij. De adviseurs lezen in het Kinderrechten-verdrag dat kinderen bij hun ouder mogen opgroeien. "Dus ook ijsberen-kinderen", zegt de rechter tegen de verdachte. "U moet anderhalf jaar de cel in." De verdachte is het er niet mee eens. Hij gaat in hoger beroep. Hij hoopt dat een hogere rechter hem minder straf geeft.

Kippen en varkens in nood

In de tweede rechtszaak zijn kippen en varkens de slachtoffers. De boer zou hen slecht verzorgen. Maar de boer zegt: "Ik geef de dieren te eten. En dankzij mij kunnen mensen ham eten. Dus ik doe goed werk."
Ook de boer wordt schuldig verklaard. Hij moet de cel in. "Een taakstraf zou beter zijn", bromt Jules.

Rik is adviseur. Hij zoekt iets op in het Kinderrechtenverdrag.

Vet om te doen

"Ik vond het superleuk om een rol te spelen", zegt Eva na afloop. "Dat is veel leuker dan in de klas zitten rekenen." Haar klasgenoot: "Het spel was heel serieus. Dat maakte het heel vet om te doen."
Saar wil door het spel later misschien rechter worden. En Rik veranderde van gedachten. Rik: "Ik had iets in mijn hoofd. Door wat anderen zeiden, ging ik er anders over denken. Dat vind ik goed." "Rechters oordelen met hun hoofd en met hun hart", zegt juf Yvette tot slot.

VERVOLGVERHAAL

Meester Bas staat voor groep 7 van een basisschool in Haarlem. In Jong023 nemen we een kijkje bij hem in de klas. Wat gebeurt daar allemaal? Pakt meester Bas het een beetje handig aan?

In de klas van meester Bas

STEMMEN

Meester Bas staat met een blij gezicht voor het digi-bord. Verkiezingen Leerlingenraad staat erop, met wat feestelijke dingen erbij zoals slingers en ballonnen, ook al is er niemand jarig.

"Vandaag gaan we echt wat leuks doen", begint hij. "We hebben het erover gehad, weten jullie nog? Elke stem telt in een democratie! Jullie mogen straks in de kleine gymzaal een stem uitbrengen voor de leerlingenraad. Wie moet daarin komen volgens jou?"
Meester Bas kijkt de klas rond. De meeste leerlingen kijken wat slaperig voor zich uit, zoals gewoonlijk zo vroeg op de dag. Maar dan steekt Charlie zijn vinger op. Meester Bas knikt hem bemoedigend toe. Hij hoopt op een interessante vraag.

Snel schrijft Charlie iets op een blaadje en geeft het aan meester Bas.
'*Stemmen zal niet gaan*', leest meester Bas. Verbaasd kijkt hij naar Charlie.
"Hoezo niet?", vraagt hij.
Charlie schrijft er gauw iets onder.
'*Ben al drie dagen mijn stem kwijt…*', staat er.

DOOR JUDITH HOGEWEG I ILLUSTRATIES: MARTIJN KÖSTERHENKE

Kinderen in Haarlem en Zandvoort hebben hun eigen krant: Jong023. Ook daarvoor gelden de regels van de journalistiek. Maar… hoe wordt Jong023 gemaakt? Wie werken eraan mee?

ILLUSTRATIE: KIRSTEN VERMEULEN, GEMAAKT MET AI

Bij een democratie hoort persvrijheid. De overheid mag niet bepalen wat journalisten moeten schrijven en geen verhalen verbieden. Dat zou censuur zijn. De vrijheid van meningsuiting en het verbod op censuur staan in de Grondwet. Mogen journalisten dan zomaar alles schrijven? Nee! Ze moeten zich houden aan regels:

- Nieuwsartikelen moeten worden gebaseerd op feiten. Feiten zijn dingen die waar zijn. Het is niet de mening van de journalist.
- Journalisten moeten 'hoor en wederhoor' plegen: als iemand iets beweert over een andere persoon, moet die andere persoon de kans krijgen om te reageren.
- Het is strafbaar om anderen expres te beledigen. 'Smaad' heet dat. Ook het aanzetten tot ongezond of gevaarlijk gedrag is strafbaar.

Influencers kunnen op TikTok, Insta of YouTube vertellen wat ze willen. De kans dat ze iets beweren dat niet waar is, is daardoor groter. Omdat er zó veel op social media wordt gedeeld, is het onmogelijk om alles te controleren.

STAP 1: VERZAMELEN

Kinderen, leerkrachten, partners* en andere mensen in Haarlem en Zandvoort geven informatie aan de redactie.

STAP 2: KIEZEN

De redactie van Jong023 kiest welke onderwerpen in de volgende krant komen.

STAP 3: MAKEN

De journalisten interviewen kinderen en schrijven de verhalen. De fotografen maken er foto's bij. Tekenaars maken illustraties en stripverhalen.

STAP 4: NAKIJKEN

De redactie kijkt de verhalen na. De corrector checkt of er nog foutjes in staan.

STAP 5: OPMAKEN

De verhalen, foto's, tekeningen en puzzels gaan naar de vormgever. Zij maakt er mooie pagina's van op de computer.

STAP 6: DRUKKEN

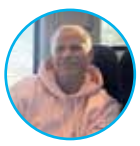

De drukker drukt de krant 7.500 keer af. Met een busje gaan de kranten naar de bezorger.

STAP 7: BEZORGEN

De bezorgers brengen een gratis krant voor ieder kind van 7 t/m 12 jaar naar alle basisscholen in Haarlem en Zandvoort. Bibliotheken, musea en andere openbare plekken waar kinderen komen, krijgen ook een stapel kranten.

STAP 8

LEZEN MAAR!

*PARTNERS ZIJN DE BIBLIOTHEEK, TEAM NATUUR- EN MILIEUEDUCATIE, DE GGD, HET CJG EN AH VOS.
OOK DE GEMEENTE HAARLEM/ZANDVOORT EN DONATEURS STEUNEN JONG023, WAARDOOR DE KRANT GRATIS IS VOOR SCHOLEN.

Sarah: “Op een slaapfeestje zeiden meiden tegen andere meiden dat ze ‘gay’ waren. Ook tegen de jarige. Ze moest zelfs huilen. Toen was het feestje niet meer zo leuk.”
Emil: “Het is goed dat we het over lentekriebels hebben.”
Alvyn: “Door filmpjes op TikTok denken sommige mensen dat uitschelden normaal is.”
Liv: “Kinderen beïnvloeden elkaar. Vooral kleine kinderen. Zij weten vaak niet wat ze zeggen. Pas op je 25e zijn je hersenen volgroeid.”
Li: “Als je het niet met elkaar eens bent, hoef je niet te gaan schelden. Je kunt op een respectvolle manier je mening geven.”

Praten over liefde en respect

Op 23 maart begint de Week van de Lentekriebels. Het thema is ‘respect’. De Werkschuit doet net als ieder jaar mee. Emil (10), Sarah (11), Alvyn (11), Liv (11) en Li (11) uit groep 7 en 8 bespreken wat respect inhoudt, en wat niet. En hoe vinden ze de Lentekriebel-lessen? TEKST: JACQUELINE SCHADEE | FOTO’S: WILLEMIJN SWARTE

“In de Week van de Lentekriebels leren we hoe je grenzen kunt aangeven”, vertelt Alvyn. “We leren ook waar kinderen vandaan komen en wat je wel en niet bij elkaar mag doen. Daarbij gaat iedereen lachen.” Liv: “We lachen omdat het ongemakkelijk is, niet omdat het grappig is.”

Lachen om plaatjes

Sarah: “Soms lachen mensen ook om plaatjes in het werkboek.” Toch is het volgens Alvyn goed dat die plaatjes erin staan. “Sommige mensen zijn bang dat ze er niet ‘normaal’ uitzien. Het helpt als ze zien dat heel veel normaal is”, zegt hij. Emil: “Het is gewoon goed dat we het erover hebben.”

Geen scheldwoord

Wat de vijf níet goed vinden, is dat er gescholden wordt met het woord ‘kanker’ of ‘gay’. Liv: “In onze klas wordt soms gezegd: ‘Wie het eerst lacht, is gay!’. Als het niet lukt om mijn lach in te houden, zeggen ze dat ik gay ben. Ik vind dat niet leuk. Als kind hoef je nog helemaal niet te weten wat je bent.” Emil: “Het is gewoon oké als je gay bent. Dus het is niet eens een scheldwoord.”

Alvyn: “Ruzie is niet nodig. Stel, er zijn twee groepen en één zak snoep. Je kunt ruzie maken over wie de zak mag, maar je kunt ook via steen-papier-schaar bepalen wie hem krijgt. Of je zegt: ‘Deze keer krijgt de ene groep de zak, de volgende keer de andere’...”

Negeren of snitchen?

Wat doe je als iemand jou zonder respect behandelt? Of als je ziet dat er gepest wordt? “Je moet in ieder geval niet terug pesten”, vindt Li. “Zeg tegen de pesters dat je wil dat ze stoppen. Als dat niet helpt, ga je naar een volwassene.” Liv: “Houd het in ieder geval niet voor jezelf.” Alvyn ziet een probleem. “Als je het tegen de juf zegt, noemen ze je snitch”, zegt hij. Emil: “Je kunt het pesten ook negeren.”

Verkering

Terug naar de Lentekriebels. Sarah stuurde voor Valentijn een kaart naar haar verkering: een oud-klasgenoot, die is verhuisd naar Friesland. Hij stuurde ook een kaart naar haar. En hoewel Friesland ver weg is, zien ze elkaar nog wel. “Het helpt dat onze moeders vriendinnen zijn”, zegt Sarah blij. “We gingen zelfs naar dezelfde plek met vakantie!”

Li: “Bij ons in de klas hebben we de ‘tweeminuten-regel’. Je mag alleen iets negatiefs zeggen als iemand het binnen twee minuten kan oplossen. Je mag dus niet zeggen: ‘Je bent dik’. Je mag wel zeggen: ‘Er zit iets tussen je tanden’.

Zit je met vragen over respect, verliefdheid of verkering? Heb je iets naars of juist iets leuks meegemaakt waarover je wil praten, maar weet je niet met wie? Bel of chat dan met de Kindertelefoon via 0800 – 0432 of kindertelefoon.nl, elke dag van 11-21 uur.

DEZE PAGINA IS GEMAAKT SAMEN MET HET TEAM GEZONDE SCHOOL VAN GGD KENNEMERLAND.

WERKEN IN DE ZORG

Welke beroepen zijn er in de gezondheidszorg? Meer dan je denkt! Behalve dokters zijn er ook verpleegkundigen, operatie-assistenten, ambulance-chauffeurs en nog veel meer. Dat vertellen de artsen Karim (27) en Sohaib (28) aan leerlingen van de Kinderuniversiteit.

De Kinderuniversiteit in het Spaarne Gasthuis.

Schrijven op het verband.

TEKST EN FOTO'S: JACQUELINE SCHADEE

In het Spaarne Gasthuis mogen de kinderen oefenen met het werk in de zorg. Amara (11) legt een gipsverband om een pols. "Ik doe het niet te strak. Anders wordt het bloed afgekneld", zegt ze. Ze meet ook de bloeddruk: 98/63. "Dat is prima", zegt de arts die haar helpt.

Naald, touw en schaar

De leerlingen leren ook om te hechten. Een grote teddybeer speelt voor patiënt. Zijn vacht is op een paar plekken open. "De beer heeft wonden. Die gaan wij hechten. Zo komen er geen bacteriën in", zegt Amara. "Hechten is eigenlijk naaien. Ik gebruik een naald, een touwtje en een schaar."

Dokter Bibber

Voor de les wist Amara weinig van de zorg. Nu wil ze misschien chirurg worden. "Operaties zijn leuk en spannend", zegt ze. Aras (11) wilde altijd al arts worden. Het leukst vindt hij het spel Dokter Bibber. "Je haalt met een tangetje kleine dingen uit een patiënt. Je moet voorzichtig zijn, en ook rustig. Dat ben ik."

Droom komt uit

De studievrienden Karim en Sohaib wisten al jong dat ze arts wilden worden. Karim ging van het vmbo naar de havo en toen naar het vwo. "Daarna kon ik geneeskunde studeren. Mijn droom kwam uit!", zegt hij enthousiast. Sohaib kwam vroeger vaak in het ziekenhuis, omdat zijn moeder veel zorg nodig had. Zij sprak geen Nederlands en Sohaib was haar tolk. "Toen dacht ik al: hier wil ik later werken", lacht hij.

De wonden van de beer zijn gehecht.

Dokter Bibber is favoriet.

kinder universiteit haarlem

Op de Kinderuniversiteit maken kinderen kennis met allerlei beroepen: van de zorg tot de advocatuur tot creatieve beroepen. Info: Kinderuniversiteithaarlem.nl.

ZIT JE ERGENS MEE? VRAAG HET CJG!

Een coach van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) beantwoordt elke maand een vraag in Jong023. Heb je een vraag? Mail redactie@jong023.nl.

FOTO: MIRANDA BRUINSMA
ILLUSTRATIES: ALEX VAN KOTEN

Elsa geeft antwoord.

Vraag

Wolf (12):
"Ik zit in groep 8. Een meisje en ik zijn de enigen in de klas zonder telefoon. Mijn ouders zeggen dat sociale media niet goed zijn. Op de middelbare krijg ik een Nokia. Ik haat het dat ik niet in de appgroep van de klas zit. Ik mis heel veel. Hoe krijg ik toch een telefoon?"

Hi Wolf,

Ik begrijp goed dat jij het gevoel hebt dat je dingen mist als je geen apps en sociale media hebt. En misschien voel je je daardoor buitengesloten. Maar ik denk dat je ouders goede redenen hebben om je geen smartphone te geven.

Hersenen worden moe van sociale media

Wist je dat er veel onderzoek is gedaan naar sociale media? Daaruit blijkt dat die helemaal niet goed zijn voor de ontwikkeling van kinderen. Als je jong bent, zijn je hersenen nog in ontwikkeling. Sociale media en apps hebben daar geen goede invloed op. Door te scrollen, krijg je van alles te zien. Dat maakt je hersenen gestrest en moe. Je kunt je minder goed concentreren.

Sociale media zijn zó gemaakt dat het heel moeilijk is om te stoppen met kijken. Zonder smartphone heb je juist meer ruimte voor vrienden, familie en leuke dingen doen. Je kunt erop vertrouwen dat je zonder smartphone niets mist wat belangrijk is.

Even stom

Steeds meer ouders kiezen ervoor om kinderen geen smartphone te geven. Ik denk dat je ouders jou de vrijheid willen geven om je goed te kunnen ontwikkelen. Zonder de negatieve invloed van sociale media. Natuurlijk snap ik ook dat jij het nu even stom vindt. Praat daar met je ouders over. Vraag ze om goed uit te leggen waarom ze het belangrijk vinden dat je geen smartphone hebt. En bespreek hoe ze dat zien als je ouder wordt.

Liefs van Elsa

Bij het CJG werken mensen die jou en je ouders kunnen helpen met vragen over lastige dingen thuis, op school, of ergens anders. Kijk voor meer informatie op www.cjgkennemerland.nl.

DIT ARTIKEL IS GEMAAKT IN SAMENWERKING MET
Centrum voor Jeugd en Gezin

Naar het buitenland

Philip (links) en Olivier worden uitgezwaaid door klasgenoten van De Ark.

Olivier (links) en Philip met hun jongste broertje Siebe.

De broers Olivier (9), Philip (7) en Siebe (5) van basisschool De Ark vertrokken op 10 februari naar Paarl, een stad in Zuid-Afrika. Ze blijven er acht maanden of langer wonen.
Hun ouders hebben elkaar in Zuid-Afrika ontmoet. Zij willen kijken of hun kinderen het land ook zo leuk en mooi vinden.

TEKST: KRISTEL BOSUA | FOTO'S: WILLEMIJN SWARTE EN ARNOUT SCHOTHORST

Olivier heeft zin om naar Zuid-Afrika te gaan. "We waren er in 2025 ook een tijdje. Onze school daar, de Green School, is geweldig. Je hoeft er niet op stoelen te zitten; je mag ook op de grond liggen en schrijven. We zijn veel buiten in de natuur. Er is ook een groot recycling-center. Ik heb van plastic flessen een hut gebouwd. Ik hoop dat die er nog staat!"

Liever in Haarlem

Philip is fan van Stappie Stappie: "Bij die les mag je kiezen uit bouwen, survivallen of koken en bakken. Dat laatste vind ik het leukst. Het eten in Zuid-Afrika is superlekker. Vooral vlees van de braai, een soort barbecue. Toch blijf ik liever in Haarlem wonen. Ik ga mijn vrienden heel erg missen."

Klasgenootjes uit de hele wereld

Gelukkig hebben Philip en Olivier in Zuid-Afrika ook vrienden. "Onze klasgenootjes daar zijn Duits, Engels, Zuid-Afrikaans, eigenlijk van over de hele wereld," vertelt Philip. De broers spreken meestal Engels of Zuid-Afrikaans. Ze verbeteren zelfs hun ouders.

Ik ga op reis en neem mee...

Philip: "Lego! Ik heb een hele koffer vol. We nemen ook stroopwafeltjes en snoep mee."
Olivier: "Mijn voetbal. Ik ga mijn Haarlemse team missen. Al voetbal ik in Zuid-Afrika ook drie keer per week. Sommige teamgenoten zijn al 15 jaar. Van hen kan ik veel leren."

HOI, ZUID-AFRIKA!

De wandeling naar school ziet er in Paarl wel iets anders uit dan in Haarlem!

EEN MAAND LATER...

Olivier en Philip wonen nu een paar weken in Zuid-Afrika. Ze laten nog even weten hoe het met ze gaat.
Philip vertelt: "Ik heb het zo fijn hier! Ik geef mijn leven een 9-. Toen we nog in Haarlem woonden, kon ik me niet voorstellen hoe het hier in Zuid-Afrika zou zijn. Het is geen tien, omdat ik mijn vrienden altijd zal blijven missen. Maar verder heb ik alles wat ik wil."
Olivier vult aan: "We videobellen af en toe met onze Haarlemse vrienden, dat is altijd fijn. Ik hoefde verder eigenlijk helemaal niet te wennen. Het Engels praten gaat vanzelf en ik heb ook nieuwe vrienden gemaakt. Mijn zelfgemaakte hut staat er helaas niet meer, maar we bouwen gewoon een nieuwe!"

ZUID-AFRIKAANSE LES

Bakkie – auto met laadbak
Seekoei – nijlpaard
Stokkielekker – lolly
Grondboontjie-boter – pindakaas

Sporten met een handicap

Meer dan tweeduizend sporters doen op 12, 13 en 14 juni mee aan de ‘Special Olympics’ in Haarlem, Zandvoort en omgeving. Dat zijn landelijke sportwedstrijden voor mensen met een verstandelijke beperking. Tennisster Imra de Wolf (40) doet ook mee. Ze gaf een leuke gastles op de Van Gilseschool.

TEKST EN FOTO’S: JACQUELINE SCHADEE

De Van Gilseschool speelt tennis met Imra de Wolf.

“Wie houdt er van sporten?”, vraagt Imra aan de klas. Er gaan een hoop vingers omhoog. Paul doet aan cricket, Sadey danst, Cristelle zit op tennis en scouting. Dana en Omar op voetbal, Julia op turnen, Alicia en Aya op zwemles, en Michael op voetbal én tennis. “Heel goed”, zegt Imra. “Sporten is belangrijk omdat het lekker én gezond is. Dat geldt voor alle mensen, ook voor mensen met een beperking.”

Elkaar begrijpen

Imra heeft zelf een emotionele verstandelijke beperking. “Je ziet dat niet aan mij”, vertelt ze. “Pas toen ik achttien jaar was, werd het ontdekt. Ik ging tennissen met mensen met een verstandelijke beperking. Ik werd lid van Smash, een G-tennisclub. De G staat voor Gehandicapt. Dat is fijn. We begrijpen elkaar goed. We kunnen helemaal onszelf zijn.”

Blij door tennis

Op de Special Olympics in Abu Dhabi won Imra in 2019 een gouden en een zilveren medaille. Trots laat ze die zien aan de klas. Toch gaat het bij de Special Olympics niet om winnen, zegt ze. “Het gaat om meedoen en plezier hebben, om respect en acceptatie. Iedereen is goed zoals hij of zij is.”

Ook voor kinderen

Op de Special Olympics in Haarlem en Zandvoort zijn er toernooien in 23 sporten, van atletiek tot wielrennen en zwemmen. Kinderen vanaf acht jaar mogen al meedoen. Alleen voor het zeilen moet je veertien zijn. Ook kinderen met autisme zijn welkom. Publiek mag gratis kijken. Meer informatie vind je op Specialolympics2026.nl.

De Special Olympics zijn voor mensen met een taalontwikkelingsstoornis en voor mensen met een verstandelijke beperking, zoals het syndroom van Down. De Paralympics zijn de Olympische Spelen voor mensen met een lichamelijke handicap. Zij missen bijvoorbeeld een arm of zitten in een rolstoel.

Vitamines houden je sterk en gezond. Maar waar zitten ze in?

DOE DE VITAMINE-TEST!

VITAMINE A

(voor ogen, huid en groeien)

- ◯ Appel
- ◯ Andijvie
- ◯ AA Drink

VITAMINE B6

(voor groeien, zenuwen en weerstand)

- ◯ Bonen
- ◯ Brood
- ◯ Bananen

VITAMINE C

(voor weerstand en bescherming)

- ◯ Sinas
- ◯ Slavink
- ◯ Sinaasappel

VITAMINE D

(voor botten en tanden, spieren en weerstand)

- ◯ Vis, vlees, eieren
- ◯ Brood, beleg, bonen
- ◯ Drop, dadels, doperwten

Mail de zes woorden, met je voornaam, school, leeftijd en schoenmaat naar prijsvraag@jong023.nl en maak kans op sokken of een boxershort van AH Vos!

Kort nieuws

LEUKE DINGEN OM TE DOEN IN HAARLEM EN ZANDVOORT IN MAART

WOENSDAGMIDDAG
Creatieve workshops
van 14–16 uur, vanaf 6 jaar.
Zandvoorts Museum,
Louis Davidsstraat 19.

MAANDAG, WOENSDAG, DONDERDAG
Gratis sport en spel, zoals
voetbal, trefbal, basketbal
Sportveld Noord (ma+woe)
Gymzaal Blauwe Tram (do)

ZATERDAG 14 MAART
Verkiezingsmarkt.
raadhrlm.org/nieuws
Koningsstraat, Haarlem

ZATERDAG 14 MAART
Open dag Koorschool Haarlem
Westergracht 61.

ZONDAG 15 MAART TOT EN MET ZATERDAG 31 MEI
Expositie: 'Redesign Rietveld',
beroemde meubels.
ABC Architectuurmuseum, Groot
Heiligland 47.

DONDERDAG 19 MAART EN VRIJDAG 20 MAART
Eid-Al-Iftar, Suikerfeest.
Verschillende plekken.

ZATERDAG 21 MAART
Landelijke Opschoondag.
Verschillende plekken.

ZATERDAG 21 MAART
Open dag Danshuis Haarlem.
Klein Heiligland 84.

ZONDAG 22 MAART
Vissen met een kor (sleepnet).
IVN Zuid-Kennemerland.

ZONDAG 29 MAART
Excursie: dierensporen zoeken
in Koningshof.
IVN Zuid-Kennemerland.

ZONDAG 29 MAART
Dikke Banden Race op
Circuit Zandvoort, t/m 10 jaar.
Fiets een rondje en neem
gratis iemand mee!

ZATERDAG- EN ZONDAGMIDDAG
Theatervoorstelling: 'De
Lorentz Formule', vanaf 10 jaar
Teylers Museum, Spaarne 16.

DOORLOPEND
Speurtocht: 'Allemaal
Haarlemmers', 5 t/m 12 jaar
Verwey Museum Haarlem,
Groot Heiligland 47.

WOENSDAG-, ZATERDAG- EN ZONDAGMIDDAG
Expositie: 'Jutten vroeger
en nu' JuttersmuZEEum,
Strandweg 2.

LANDELIJKE OPSCHOONDAG

Veel plastic en zwerfafval belandt in het water. In het voorjaar, als het riet laag is, zie je het goed liggen. Dat is lelijk, en gevaarlijk voor dieren en de natuur. Op 21 maart gaan kanovereniging Trekvogels en Scouting Kon-Tiki de oevers van het Spaarne schoonmaken. Wil je helpen? De actie start om 11 uur vanaf de Spaarndamseweg 25.

Heb je zelf een opruimactie bedacht? Wil je met je straat, team of vriendengroep een gebied schoonmaken? Spaarnelanden biedt gratis afvalknijpers en vuilniszakken. Het afval kan ook worden opgehaald. Kijk op spaarnelanden.nl bij 'zelf regelen'.

DIERENSPOREN IN KONINGSHOF

In het bos leven veel dieren. Ze laten allerlei sporen achter: aangevreten dennenappels, gaten in bomen, keutels... Maar welk spoor hoort bij welk dier? Je ontdekt het 29 maart van 11 tot 12 uur op de excursie voor kinderen van 6 t/m 12 jaar (zonder ouders!). Meer info en aanmelden: np-zuidkennemerland.nl.

Jong023 PUZZEL

We verloten onder de goede inzendingen een boekenbon van Kinderboekwinkel Kiekeboek. Alleen de winnaar krijgt bericht.

Schrijf je antwoord in de witte vakjes. De letters in de gele balk vormen een woord. Mail dit woord, samen met je voornaam, je school en je leeftijd voor 26 maart naar prijsvraag@jong023.nl. Stuur voor elke puzzel een apart mailtje!

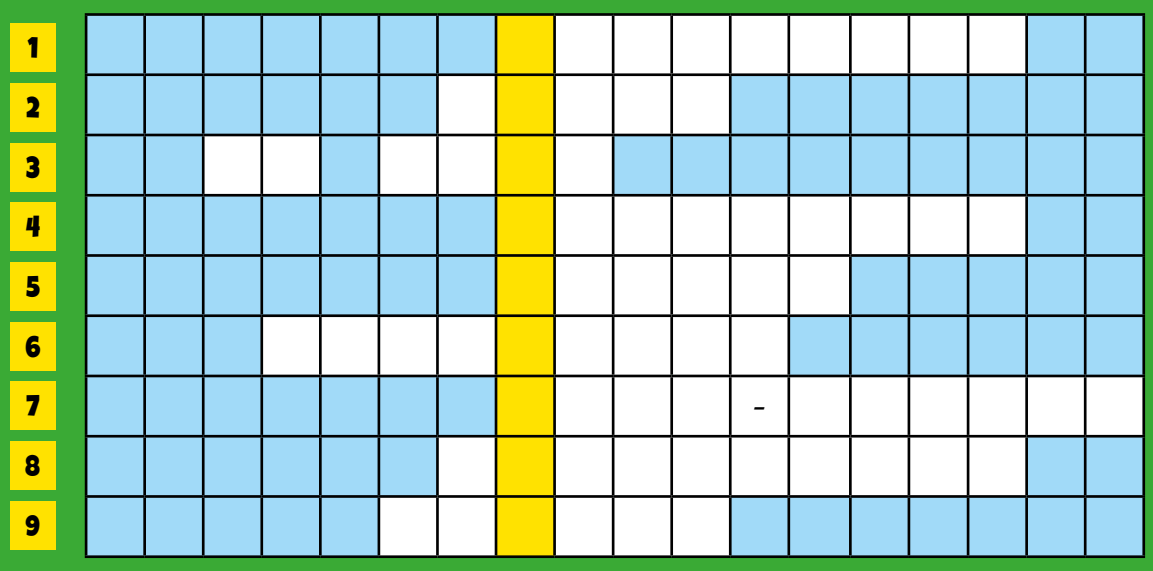

1. Hoe heet de kabouter in het boek van Bojan en Maelynn? Pagina 4
2. Welk voertuig maken Tijmen en Seger van rommel? Pagina 5
3. Wat zijn burgers in een democratie? Pagina 7
4. In welke wijk van Haarlem woont Oscar met zijn slimme kat? Pagina 6
5. Hoe heet de jongen die volgens het boek zijn vinger in de dijk stak? Pagina 6
6. Wat is het tegenovergestelde van een democratie? Pagina 7
7. Naar welk land verhuisden Philip, Olivier en Siebe? Pagina 14
8. Wat speelt groep 8 van de Zonnewijzer na? Pagina 10
9. Welke sport speelt de Van Gilseschool met gastjuf Imra? Pagina 15

Maak de puzzel met de hele klas en win een boekenpakket van Kiekeboek!

De antwoorden op de vragen vind je in deze krant!

Het antwoord van de puzzel was Botermarkt. Dat werd gevonden door:

- Sam, Lorenzo: De Cirkel
- Janne, Siem, Stef, Freya: Liduinaschool
- Mila, Ben: Dreefschool
- Daniel, Misja: Willem van Oranjeschool
- Hessel, Elise: Bernardusschool
- Emilia en Setayesh: De Piramide
- Joep: De Zonnewijzer
- Liza, Nino, Janne, Sebastiaan: De Werkschuit
- Bera Bora, Nur Nora: Bavo Jenaplanschool

Supergoed gedaan!

Emilia en Setayesh wonnen de boekenbon van Kiekeboek. Gefeliciteerd!

Groep 4B van juf Simone van de Bavinckschool maakte de puzzel met de hele klas. Top! Zij kregen van Kiekeboek een leuk boekenpakketje.